

--- (ميسيس) غز تسي اداره خانه سته
Համակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղի
Առ Խմբագրութիւն
ՄԱՍՍԻՍ ՕՐԱԳՐԱՅ
Կ. ՊՈԼԻՍ ՂԱԼԱԹԻՆ, Համակ Բաշա Խան
Օսմ. Նախկին Պատրիարքի փողոց, Թիւ 2
Direction du Journal "MASSIS",
Galata, CONSTANTINOPLE
Les annonces sont reçues
aux Bureaux du journal

ԲԱԺԱՆՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան գին	արժ.	75
Պատկերներ	Տարեկան		40
Պատկերներ	Տարեկան		100
Պատկերներ	Տարեկան		50
Պատկերներ	Տարեկան		25
Պատկերներ	Տարեկան		10
Պատկերներ	Տարեկան		115
Պատկերներ	Տարեկան		100

10 ՓԱՐԱ ԱՋԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱԳՐԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՖ ՏԵՏԵՍԱԿԱՆ 10 ՓԱՐԱ

ՄԵՐ ԴԱՍՏԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Պ. Ֆելիքս Բէքո այս պահուստ Թրանս-
սայի նշանաւորագրող մանկավարժը կը
համարուի 17 տարի ժիւն Թերթի հաս-
տատուած ֆունկտէյ, օ Ռոպի բարձրագոյն
վարժարանային (Ecole Normale Su-
perieure) տնօրէնն ու գաւառական կը-
ղան է միւսնային տանն Այս վարժա-
րանը Թրանսայի երրորդ հանրապետու-
թեան (Հիմնադրուած) Երկրորդ գաւառի-
րակի տունը ճանչցուած է. տեսակ
մը մայր վարժարան ունիկ կը ծաղկէին
աղկանց գաւառականութեան վերա-
բերեալ բոլոր ծրագրերը եւ բարենորո-
գումները Թրանսայի բարձրագոյն վար-
ժարանային կը հասցնէ սովորական
վարժարանային համար տնօրէն-
նաւորէն եւ ուսուցչականներ, որոնք ի-
րենց կարգին կը պատրաստեն ուսուց-
չուհիներն Պ. Բէքո արտադր ու հոգիով
իր գործին վարած, իր մասնաւոր ըն-
դունակութեանց ու խղճամբ ուսում-
նասիրութեանց շնորհիւ գաւառական
կոթերէն վրայ այնպիսի նոր գաղա-
փարներ, հոգեբանական նոր երեւոյթի-
ներ երեւան հանած է, որ երկու ժա-
մանակի համար կրնան նոր սերունդին
առաջնորդ ըլլալ Ուրիշ առիթի թող-
լով խօսել իր նոր գործին վրայ, հանրայն
բարձրագոյն վարժարանէն (Պ) քա-
նի մը խօսք ընենք ուսուցչականներն եւ
գաւառականութեան պաշտօնին կա-
րեւորութեան վրայ, որով հիմա Թրանս-
սայիները կը մտնեն զայն եւ կուզեն ժո-
ղովրդին բարեկեցիկ տալ:

Թողորմ եւ մեծ գիւղերու մէջ, գա-
ւառականութիւն եւ ուսուցչական պաշ-
տօնը այսօր կը շնան ընդարձակել եւ
անոր տալ այն դերը որ պիտի նպաս-
տէ ժողովուրդը բարձրացնելու Ու-
սուցչական պաշտօնը կրնայ ընտանի-
քին մէջ անգամ, ազատ մտած ունե-
նայ տանը մէջ, ամէն դեռուր պարտ-
քանքու մէջ հրահանգէ աղջկաներու
մայրերը, ու ի՞նչ բարոյական ի՞նչ առաջ-
նապահական տեսակէտով տեսակ մը
խորհրդատու լինի ընտանիքին եւ
մայրը առանց հասկնալու սխալ ճամբու
մը կը մղէ իր աղջկը, կամ երբ իր ար-
գել վարժարանով գէշ նկարագիր մը
կը շնայ կողմէն, ուսուցչական պաշտօնը
զէ զայն, ինչպէս քոր մը որ իր հարա-
գատ քորով խորհուրդ կուտայ, երբ տա-
նը կարգէ ու ստորը հակառակորդա-
կան ըլլան, կամ երբ պաշտօնները հի-
մադրական, ուսուցչական որ բաւական
հմտութիւն ունին ընտանիքին բոլոր-
թեան վրայ, նախապէս խնամքները
պիտի հոգալ տայ, մինչեւ բոլորին հա-
նելը:

Թրանսայի հանրապետութիւնը, ի-
րաւէն որ, զուտ գաւառականութեան տե-
սակէտէն գալով, իր հանրապետական
սկզբունքները ամրացնելու նկատմամբ
լով այս շնորհքը կը խնայէ. ասով ըն-
տանիքներու վրայէն նախ կը ծանոթնե-
րու աղջկանութիւնը կը չեղարացնէ եւ աշ-
խարհական կը լինի ծանօթ ամօր հիմն-
քու վրայ կը զնէ, երկրորդ թող չի տար
որ բարոյական խնդիրներու մէջ ժողո-
վուրդը միտակ կը ծանոթանալու կար-
ան, եւ երրորդ ժողովուրդը կը վար-
ժենք միտակ չալարիկ բարեկեցիկ հա-
ւատալ, ինքրիտեան ըլլալ, եւ այլեւ հե-
ղինալութիւններու չհատարումը՝ իր

գաւառներու մէջէն առաջ եկած դա-
տարականութեան եւ ուսուցչականութեան խոր-
հորդակցութեան իր տան բարոյալի-
նը հոգալ:

Թողով Գլխաւորները, վերագա-
նանք մը մէջ, Պէտք է գիտնալ որ ա-
մէն օրէնսդիր կ'ուսումնասիրէ նախ այն
միջավայրը եւ այն ժողովրդին բարեկե-
րուն համար օրէնք գրել կուզէ, այն-
պէս որ դուրսը օրէնքը նախ երկրի ժո-
ղովրդին մտածելու եւ գաւառիկ երանա-
կին մէջ համապատասխանելու եւ ճշգրտ-
ած գաւառի արտադրութիւնը կը լինի:
Մեր մէջ այն անձնակազմութիւններ որ
պաշտօնական գործի գրուի անցնելով
հեղինակութեան մը կը դառնան — խօսքեր-
նիս Ուսումնական խորհուրդներու վրայ
մասնաւորելով — անխտիր ամէն օրէնք
օտարէն կ'առնեն ու կը շնան զայն
ընդունել տալ եւ դուրսը պիտի չկրնան
մարաններու մէջ, Այս է պատճառը որ
60 տարիէ ի վեր եկած գնացած Ու-
սումն. Խորհուրդները եւ մեծածն հա-
նած ուսուցչները չկրնան, եւ դեռ եր-
կար ժամանակի համար պիտի չկրնան,
այնպիսի դպրոցական ծրագրերը պատ-
րաստել, մեր գաւառականութեան այն-
պիսի ուղղութիւն մը տալ, որ մեր ժո-
ղովրդի բարեկեցիկ համար պատասխան
Այսպէս, օրինակի համար, մի կը խո-
հի ի՞նչ ինչ որ այսօր Թրանսայիները
կուզեն մայրենի լինել խօսքին ու գիւ-
ղային վարժարաններու մէջ, մեղի հա-
մար արդէն սովորական բան մըն էր,
եւ դեռ շատ տեղեր, Բոլոր հին վար-
ժարանները եւ վարժարաններ որ որ
գտնուէին, այն թաղի կամ գիւղի ա-
մէն ընտանիքին համարապէս պատ-
կանող մէկ անգամ կը համարուէին:
Գաւառներու մէջ վարժարաններ ա-
շակերտներու սեղանէն կը ծաղկէ
եւ աստուծոյ օր, թողնելի մը կամ գիւղացի
տունը կը գտնուէր, Այս կերպով ա-
շակերտը, տեսնելով որ իր ուսուցիչը
այնքան կը յարգուի իր ընտանիքին,
ինքը աւելի կ'անցնէ անկէ եւ այս
անկումն ու մտածութեան մէջ տեսնել
մը եղբայրացում առաջ կուգար Այս,
հին վարժարանական գրութիւնը իր
պատիւներով եւ վարժարան տոկալի
կերպով իրաւունք ունէ ինչ վարժար-
անիւն եւ ջնջում, ասիական անոր մէջ ընդ-
րինակելու եւ պահելու արժանի բաներ
կային: Առաջին անգամ գաւառներու
մէջ Միաց. Բն. ուսուցչներն եղան
որ վարժարանի եւ ընտանիքներու մէջ
գտնուած մտածական յարաբերութիւ-
նը կ'օգտակար լինէ իրաւունք անկախ,
այս կէս գիտուն ու ժողովուրդը չհա-
կցող մարդիկ, անխտիր արհամարհեցին
զայն. ընչոր գտնուեցան զիւրեւր մէջ
մանաւանդ, որ ժողովրդի հետ միակե-
ցին եւ զարգացուցին մտաւորելու վրայ
եղող այդ ընտանիքի տղան յարա-
բերութիւնը, ու այս քիչերը միտակ սի-
ռեցան տեղացի ժողովրդին:

Սովորաբար այնպիսի լինելու ար-
դոյ, գաւառականութեան չհասկցող, իր
պաշտօնի լայնութիւնը ընդունող եւ մա-
նաւանդ. Ժողովուրդը ըստած մարմին
վրայ գաղափար չունեցող երիտասարդ-
ներ զրաւեցին ուսուցչական պաշտօնը,
որ զայն խորշիկ ըրին ժողովրդին: Չնայն
խնդիրներու համար տար տար հետ
գտնուեցան, խաղաղական ու հոգաբար-
ձուի կ'առնէր մէկտեղ գրին, ու մու-
ցան ի՞նչ իրենք կանչուած են վարժու-

ղանք, ոչ ի՞նչ անոնց հալաւատար-
հանգիստարու: Այս եւ ուրիշ պատ-
ճառներով — զոր անկարելի է հասնել ին-
քիկ թուել — ջնջեցին այն մտածու-
թիւնը որ այնքան բնական էր մեր ժո-
ղովրդին ու իր գաւառականութեան մէջ:
Չանանք ուրիշ միտակ մը այս մտե-
մութիւնը, պահելով միշտ մեր գաւառա-
րակներու անկախ գիւղը: Հին մեծ գիւ-
ղաւորներու մէջ Պատուելին շատ
անգամ խորհրդական մըն էր, մեր կը
մտնանք այս բանը երբ պատուելին-
քու ասորին գիւղը երեւան կը հանենք:
Այսօր մեր մայրերու խորհրդական-
ները պէտք է մեր վարժարաններն եւ ու-
սուցչականներն ըլլան, բայց ասոր հա-
մար պէտք է այս վերջիններս բաւ-
կան բարձր կրթութիւն մը ապահովել,
որ կրնան երազագի Մասնագիտութեան տե-
ղը լռելի մեր տուններուն մէջ, որ հոյ
վարժարանին կէս գաւառի պաշտօն կը
յանձնեն, միտակ Գաւառացի մասնա-
ղէլը յաճախ կը պահէ իր գաւառաբա-
րակի բարձր գիւղը:

Գ. Ա.

ՊԱՐՏԱԿԱՆ ՈՐԲԱՆՈՅՔ

Այս Որբանոցին մէջ գաւառի ունեցող
այսօր անշուշտ կը փափաքեն տեղեկա-
կան տեսնալ իրենց քաղաքի հաս-
րուն հայ կեանքին վրայ, ու եւ մա-
նաւանդ անոնց համար է որ կը գրեմ այս
տողերն:

Որբանոցը մեր տան բոլոր ըլլալուն
համար՝ շատ մօտէն տեղեկ կ'առնէ
կեանքին:

Որբանոցին բացման առաջին երկու
մայրերուն մէջ հա զրկուած մանուկ
ները տեսնալ իրենց քաղաքի հա-
նած ճագրականը՝ որոնցմէ ամենք իրենց
սրտածիկի ճիգով իրենց մայր ընդ
միտակէն անգամայն կ'առնէ զոր
կուտ մը որ մը, օրինակի համար, իր
խանձագին կը պաշտեն որ գրին իր
մօր չուտով իր քով գալ. Եւ միտակ մէկ գիւղ-
որ անկէ, կը ընէ, մայրիկս կուտմը
իր մայրիկ ուղղութիւնը փոխելու համար
կուտէ ի՞նչ որ մը անգամ մայրիկը պիտի
տեսնէ, ի՞նչ հա շատեղ շնորհի պիտի
ըլլայ այնքան ընկերներու մէջ, օ՜, ըստ
այս ու ի՞նչ տարեկան որոնք, ասոր
չար տղաներն են, հայտնութեան կընեն,
ինքն ինչպէս կուտան, աղօթք չեն
ընեն Գիտնալով իրենց անգամայն ի-
րենս — Այս — ինչ կընա աղօթքով մէջ —
«Աստուած, հայրիկ, խորիկս առաջնու-
թիւն տալ, ինձի սրտ — Եւ — աշխու-
րէն խաղաղութիւն: Եւ քան զիտեալ ի՞նչ
աս մանուկը բողբոջակն չէ: Հիմա մի-
թարուած է փառք իր յոյսով: Եւ քան
զուտով անգամ է, այսօրու վրայ վարդ
ժպտներ բացուիլ տեղ եւ իր ընկեր-
ներուն ալ գոհ է, գալ հայտնութիւն
չեն ընեն: Զորս ամբարտաշտական զօրեղ
կրթանք մը բաւականութեամբ է գրեթէ իր-
ւորովին մտացել տալով իր յոյսով, ու
քան բողբոջակն չէ: Եւ քան զիտեալ ի՞նչ
մի, կընեն շատ ցած նկարագրով մը, եւ
իւրեւն կը հանեն իրենց վարժարանին
չնորհաւորութեան անտիւր եւ իր այս
սրտով յայտնութեան ծանօթ:

ԲՅՈՒՆԸ ԱՌԱՋՈՒՄԻ ՄԵՐ

Մտնել 139 Թուով Ազգ. իւրերու բա-
նին մէջ հրատարակած էր ի՞նչ Որբանոց
նշանակալիցութիւն իր վերջին նիստին ա-
տեն հալու ժընիւրով, Ս. Պատրիարք Զոր
մէկ փրկուելու նախաձեռնութիւնով քանի
մը գաւառներու վարժարան մէջ որբանոց-
ներ հաստատել որոշած է: Այդ տողեր ար-
քարեւ անանկուններ իրենց արտիւն եղան
մեր սրտին, որովհետեւ այն կարեւոր
հաստատութիւններն այժմ չեն իրաւունք
այնպիսի, որ անոնց արտաւորութիւնը բա-
նուէ իրենցմէ:

Այս առիթն ներկեց մեզի աւելցնել
մեզին մի պատեհ առիթ թելադրութիւն,
այն է որ ներկայ պարագաներուն Բաւոյ
բողբոջակն Ս. Աստուծոյ անանկուն վարժար-
նայ կրնար իր կարգին ամենայնաւոր ա-
պաստաններ ըլլալ որբերու, հոն եւ բաց-
ուելով զարդ մը, արհեստանոց մը եւն:
վարդ որ գէշ ի հիւսիս կը նայի Օրբանոց
քանիչիկ է, հոն այնպիսի զմայելի կը
տեսնէ անոր սեփական ընտիր կայան-
ները, վերեւ կողմը անտառ քարեկէց
հեռաւորութիւնով, ալ կողմը այգիները,
ձախ կողմը միգաւտ պարտեզները, շուրջ
ու մէջը առատ վճիռ ու պարզակ ջրեր,
մօտիկը ջրաղացը, առեւել Բաւոյ 50 շա-
րեկէն (*) աւելի սերմ պարտեզներ ջրարդ
ու արգաւանդ արտերը, որոնց տարածու-
թիւնը Հայագալ գիւղի այգիներուն սահմա-
նակէտ եւ որ շատ անգամ Հայագալի իր
այգիին ցանկը հրած է գէշի վանքը:

(*) Բաւոյ չարեկը հաւատար է 400
օրտի:

կէս օրին հաւելի, պահեր կամ փրկալ,
իրիւրերը՝ մեղէն, պտուղի եղանակին
ալ՝ օրը երկու անգամ պտուղ:

Նշանակականութեան մէջ ալ պահան-
ջուած անոնք մարտիկն կայ. իւ-
ր-քա՛ն չիւր տղա ունի ի, եւ յատկացուած
անկողին՝ զոր պարտի ինք անձամբ վեր-
ցնել ու լիւրել, եթէ իր տարիքը կը չե-
րէ. տարեցները վարժուած են իրենց վեր-
մակներուն երեսները կարելու եւ ընկու-
ուրիշ տեղանք թեթեւ գործեր: Փափա-
սուն, ճագած ու միակողմանի կեանքի
թելման կերեւ, Որբանոցի ճնշումով իւրեւ:
Որբերը ազատ մարդանքներ կը կատա-
րեն ընդարձակ պարտեզին մէջ Որբանո-
ցին, որ վերջի վերջ ծայրէն օգուտ
մասին մէջ կը գտնուի. Պարտեզակն այն-
քան հաւանութեամբ Ս. Միտակ բարձրեցն
չիւղ անուշ հոյ՞ն է ար կուգալ գոգացնել
այդ վարդ, ու շայն որբուկներուն խո-
հալցե ճակատը:

Այս հաստատութիւնը կրթատուն մըն
ալ է: Ուսման համեմա ծրագիր մը ունի:
Առ այժմ միակ կրթիւն է Օր. Թագուհի
Միլլիոնեան որ ուսում առած է Աստու-
գալի Նայուհեան վարժարանին մէջ, եւ
կեանքի մէջ ալ մասնաւոր ընկալած մը
վարժարձ Մանկագաղտնիկ պաշտօն
ընդունած է: Զմայելի է այն համբար-
տալ ողին որով շահած է որբերուն սիր-
տը, ինք միտակ չէ սակայն, շատ մօտէն
կ'օգտեն իրեն տնօրէնն ու իր տիկինը՝ ո-
ր քա՛ն ճագած գործով զբաղուած են
այդ որբերը: Բանի մը շարքէն ուսուց-
չական ոյժը պիտի կրկնապատկուի կարող
ու փրկուած անձի մը յաւելումով:

Բարձրագոյն վարժարանի բժիշկ եւ ու-
սուցիչ Տօրթ. Յիւսէփ Տէր-Ստեփանեան
(Արմէն Գիտնի) բժշկական ճարտար խը-
նամբ կը վայելին այս որբուկները ի
հարկին, ինչ որ այս որբանոցին առաւ-
ելութիւններն մին կը կազմէ:

Պարտեզակ Ս. Մ. ԳԱՍԱԳԵՆ
(Մասնաւոր փող)

ԲՅՈՒՆԸ ԱՌԱՋՈՒՄԻ ՄԵՐ

Մտնել 139 Թուով Ազգ. իւրերու բա-
նին մէջ հրատարակած էր ի՞նչ Որբանոց
նշանակալիցութիւն իր վերջին նիստին ա-
տեն հալու ժընիւրով, Ս. Պատրիարք Զոր
մէկ փրկուելու նախաձեռնութիւնով քանի
մը գաւառներու վարժարան մէջ որբանոց-
ներ հաստատել որոշած է: Այդ տողեր ար-
քարեւ անանկուններ իրենց արտիւն եղան
մեր սրտին, որովհետեւ այն կարեւոր
հաստատութիւններն այժմ չեն իրաւունք
այնպիսի, որ անոնց արտաւորութիւնը բա-
նուէ իրենցմէ:

Այս առիթն ներկեց մեզի աւելցնել
մեզին մի պատեհ առիթ թելադրութիւն,
այն է որ ներկայ պարագաներուն Բաւոյ
բողբոջակն Ս. Աստուծոյ անանկուն վարժար-
նայ կրնար իր կարգին ամենայնաւոր ա-
պաստաններ ըլլալ որբերու, հոն եւ բաց-
ուելով զարդ մը, արհեստանոց մը եւն:
վարդ որ գէշ ի հիւսիս կը նայի Օրբանոց
քանիչիկ է, հոն այնպիսի զմայելի կը
տեսնէ անոր սեփական ընտիր կայան-
ները, վերեւ կողմը անտառ քարեկէց
հեռաւորութիւնով, ալ կողմը այգիները,
ձախ կողմը միգաւտ պարտեզները, շուրջ
ու մէջը առատ վճիռ ու պարզակ ջրեր,
մօտիկը ջրաղացը, առեւել Բաւոյ 50 շա-
րեկէն (*) աւելի սերմ պարտեզներ ջրարդ
ու արգաւանդ արտերը, որոնց տարածու-
թիւնը Հայագալ գիւղի այգիներուն սահմա-
նակէտ եւ որ շատ անգամ Հայագալի իր
այգիին ցանկը հրած է գէշի վանքը:

(*) Բաւոյ չարեկը հաւատար է 400
օրտի:

Այս Միտատուն 30—40 տարիներ ա-
ռաջ խիստ բարձր վիճակ ունեցած է,
գիւղացի հայ ժողովուրդը տարուէ տարի
Պտղի ըստած տարբեր առատութեան տուած
է, ինչպէս նախնիներն ալ, որոնցմէ ասու-
գած էի վարժին փառաւոր անցեալը, որ
տանն դպրոց ալ ունեցած է: 30 տարիէն
տարին թողունք որ եկող գնացող վանա-
հայրերը շատ թանկագին իրեղեններ վա-
նած էին, այժմ գրեթէ անբաւ կոչող մը
գարձած, եկեղեցւոյ գմբէթը միայն կան-
գուն է մնացած, եթէ կանխահա կարեկ-
ցութիւն մը վրայ չհասնի, ընչ օրերէ ետք
տեղի իսկ յայտնի պիտի չըլլայ: Ազգ.
Պատրիարքարանի ճանապարհող գործերուն
անգիտակ չենք թէն, բայց նորէն կը
խնդրենք որ ուղարկուին գարձուի այդ
կարեւոր ու օգտակար հաստատութեան
վրայ, նախ ունենալ ժրաշխ Առաջնորդ
մը կամ վանահայր մը, եւ ապա ի՞նչ հնար
է որբանոց մը որ Բաւոյ որբոց գէթ յաւել
ամփոփուի:

Պարտեզակ ու շրջակայ գաւառներու
բահանայական դատուն մեծամասնութեան
վրայ տակաւին գաւառներ կը լսուին,
իրք թէ ձեռք կերպարեն արկածալի
բաշխուած որբուկներէն բաժնի մը խելու,
այո՛, հաստատել է, որովհետեւ հայ կղերը
գաւառներու մէջ այդ տեսիլ վարժարան-
ներ կանխաւ ունեցած է. եկեղեցւոյ սրբա-
նուէր խորհուրդի մ'առնէ նայն իսկ Ս.
Պատրիարքի սկսած, ժողովրդանոցի մէջ թա-
փոր ի՞նչ անոն պատարագիչ բահանե-
լիւնալ լինէր ըսելով ձեռք երկարած է,
10 փարսի, տարակոյ չէլայ որ շատ դի-
ւութեամբ պիտի երկարէ ձեռքը այն 10
ղրչին կամ մէկտիւն, որ արկածալի բա-
ժնին է: Եւ սակայն անծախելի ճշմարտու-
թիւն մըն է ըսել թէ, յիշեմք ինչ գիւղ-
ընող նուիրատու ժողովուրդն ալ իրեն այդ
կարգի նուէրներուն վրայ ընչ չի հարտա-
նար, որ իր տուրք բահանային կը վճարէ:
Տա՛ր երկիրը որ խաղաղ վերջանային մեր-
այնոց մէջ այդ յոյն ընթացքներն, ամէն
պատճառով եւ ամէն գաւառագրի անհա-
նար պատճառաւ լինէին իրենց գործերուն
մէջ ու բողբոջները գաղթէին:

Միտալ աղօթարար
ՂԵՆՈՒՄ ԲՆ. Ս. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ
Խորհրդ. 4 Յունիս 97

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Անգլիկ. — Արտաքին գործոց նախա-
րարին խորհրդական Մր. Բըրքըն Խորհր-
դարանին մէջ հարցման մը պատասխանե-
լով ըստ թէ չէր կրնար տեղեկութիւններ
տալ Հայկէստանի գագող անգղիական
պատուիրակութեան ընդհանուր արդիւն-
ներուն վրայ, բայց կը կարծէ թէ այդ
պատուիրակութեան բնաւ անյաջող եղած
չէ: Սկզբիւ, ըստ խորհրդականութեան
նշանակեցանք իրենց անգղիական
պատուիրակութեան ընդհանուր արդիւն-
ներուն վրայ, բայց կը կարծէ թէ այդ
պատուիրակութեան բնաւ անյաջող եղած
չէ: Սկզբիւ, ըստ խորհրդականութեան
նշանակեցանք իրենց անգղիական
պատուիրակութեան ընդհանուր արդիւն-
ներուն վրայ, բայց կը կարծէ թէ այդ
պատուիրակութեան բնաւ անյաջող եղած
չէ: Սկզբիւ, ըստ խորհրդականութեան
նշանակեցանք իրենց անգղիական
պատուիրակութեան ընդհանուր արդիւն-
ներուն վրայ, բայց կը կարծէ թէ այդ
պատուիրակութեան բնաւ անյաջող եղած
չէ: Սկզբիւ, ըստ խորհրդականութեան
նշանակեցանք իրենց անգղիական
պատուիրակութեան ընդհանուր արդիւն-
ներուն վրայ, բայց կը կար

ԹԻՒ 4: S55 9-1

